

Jaarbericht 2017 Jeugdhulp Friesland

Vooraf

Alle kinderen tijdig in zorg en meer kinderen thuis of in vervangende gezinssituaties kunnen begeleiden. Een paar resultaten waar we best trots op zijn.

Het effect van het beleid 5x gezin heeft in 2017 geleid tot verdere afbouw in de residentiële voorzieningen. En tot het ontwikkelen van nieuwe gezinshuisconcepten. We sluiten steeds beter aan bij voorliggende voorzieningen. En werken samen met gemeenten en ketenpartners aan het transformeren van het jeugdzorgstelsel in Friesland.

We constateren dat de ernst van de problematiek waarmee kinderen bij Jeugdhulp Friesland worden aangemeld, toeneemt. En we zien een toename van kinderen die opgroeien in armoede. Alle medewerkers van Jeugdhulp Friesland zetten iedere dag opnieuw, alles op alles om deze kinderen in Friesland een kans te geven en perspectief te bieden op een positieve toekomst. Dat is hét uitgangspunt van ons handelen. Het is de basis van de samenwerking met ketenpartners, het onderwijs en verwijzers. En de basis waarop wij in gesprek zijn met de stelselverantwoordelijke gemeenten over de transformatie, de toenemende administratieve lasten en de balans tussen kwaliteit en kosten.

Ons motto is Weet dat we er voor je zijn. De vraag van de cliënt staat centraal. Het antwoord daarop is vaak maatwerk. We richten ons op de wens van het gezin of de jongere én streven naar een optimale oplossing voor elke jeugdige. We hebben ons voorbereid op een nieuw bekostigingssysteem in Friesland (2018), dat de toewijzing van jeugdhulp eenvoudiger en meer resultaatgericht moet maken. Dat betekent dat de manier waarop wij onze zorg inzetten verandert. En ook de manier waarop wij daarvoor betaald krijgen. Om goed voorbereid te zijn op de verandering is onze cliëntroute

We hebben de belangrijkste ontwikkelingen en activiteiten voor u op een rijtje gezet.

Meer informatie: www.jaarverantwoordingzorg.nl

Weet dat we er voor je zijn

Wij vinden dat kinderen en jongeren het recht hebben om in een veilige en gezonde omgeving op te groeien. Daarom zijn wij er voor elke zoon en elke dochter. Voor elke vader en elke moeder. En voor elke professional die bij de jeugd en het gezin betrokken is. Eén ding beloven wij: Jeugdhulp Friesland helpt. Daar waar het echt nodig is. En zolang als noodzakelijk. In moeilijke omstandigheden. En vanuit kennis en expertise gaan we aan de slag. Samen. Dag en nacht.

Dit manifest is in 2017 verwoord en is verbeeld in een film.

In 2017 verschenen twee belangrijke publicaties. In *Weet dat we er voor je zijn* leest u over onze ambities (2017 - 2021) en hoe we deze gaan waarmaken. Samen met gezinnen, gemeenten, ketenpartners en medewerkers. Steeds met als doel om ieder kwetsbaar kind te zien en hem of haar een positieve toekomst te bieden.

In *Zo zijn we er voor je* leest u over onze uitgangspunten. Onze missie en visie, de doelgroepen en de problematiek, de uitgangspunten van onze zorg en behandeling en de manier waarop we georganiseerd zijn.

Beide documenten laten zien hoe Jeugdhulp Friesland de komende jaren de transformatie vormgeeft en hoe we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid waar willen maken.

En we gaven Famke uit. Ons relatiemagazine. Famke vertegenwoordigt alle kinderen en ouders die onze hulp ontvangen. Een magazine dat hun een gezicht geeft. Maar ook onze medewerkers die zich gedreven inzetten voor hun toekomst. En de waardevolle samenwerkingsrelaties met ketenpartners. En de mooie innovaties en initiatieven die bijdragen aan een veilig en evenwichtig leven voor ieder kind.

Kinderen horen in een gezin

Wij vinden dat kinderen en jongeren thuishoren in een gezin. Daarom zetten wij alles op alles om kinderen in een gezinsvorm te behandelen. Het liefst in het eigen gezin en als dat niet kan, in een netwerkgezin. Wanneer het netwerk geen mogelijkheden biedt, dan werken we met een pleeggezin en eventueel een pleeggezin met extra ondersteuning. Als er nog steeds intensievere context nodig is, wordt gekeken naar behandeling in een gezinshuis. Gezinshuizen zijn er voor verblijf (regulier) en voor verblijf met behandeling. Alleen als al deze gezinsvormen niet toereikend zijn, wordt gebruik gemaakt van 24-uurs behandeling. Liefst zo kort als mogelijk en zo snel mogelijk weer terug naar een gezinsvorm.

Specifiek voor de leeftijd tot en met 12 jaar vinden we dat kinderen helemaal nooit in een 24-uurs groep terecht mogen komen. Daarom hebben we de afgelopen jaren diverse groepen voor kinderen tot en met 12 jaar gesloten. Deze groep kinderen wordt behandeld in gezinsvormen, in een pleeggezin of gezinshuis. In 2017 hebben we met het 20^e gezinshuis een overeenkomst gesloten. Daar zijn we blij mee. In 2018 sluiten we de laatste groep en daarmee hebben we ons doel bereikt!

In control

Financieel gezond zijn is een voorwaarde om de continuïteit van onze zorg aan kinderen en gezinnen te waarborgen. In de zomer van 2017 bleken we onvoldoende in staat om de gevolgen van de transitie administratief te verwerken. Door het overgaan naar andere systemen, zowel bij gemeenten als bij Jeugdhulp Friesland, moesten registratieprocessen en procedures worden bijgesteld en aangescherpt. Dit was onvoldoende ingeregeld. Registraties vonden onvoldoende plaats en facturen over 2015, 2016 en 2017 waren daardoor niet of niet goed verzonden. In het najaar is een team gestart om meer in control te komen. Procedures zijn aangescherpt en geïmplementeerd. Al met al is het gelukt om het jaar 2017 met een klein negatief resultaat af te ronden.

Begroting 2017

€ 47.628.226

Omzet 2017

€ 49.451.446

Zorgopbrengsten

ZVW (excl. subsidies)

€ 42.000

Jeugdwet

€ 46.512.993

Realisatie

binnen Friesland

€ 41.998.209

buiten Friesland

€ 4.514.784

Resultaat € - 571.850

Medewerkers

Het aantal medewerkers blijft stabiel. Op 1 januari 2017 waren er 658 mensen in dienst, op 31 december 2017 waren dat er 647, waarvan 135 man en 512 vrouw.

Er waren ruim 60 vacatures in 2017. Een aantal daarvan was lastig in te vullen. Voor de functies Gedragwetenschappers, GZ-psychologen en Functioneel beheerder blijkt het vacature-aanbod groter dan het aanbod van personeel. Ook Jeugdzorgwerker C wordt lastiger. De steeds krappere arbeidsmarkt is de reden geweest om onze arbeidscommunicatie onder de loep te nemen.

Onderzoek naar de tevredenheid onder medewerkers (2016) leverde een 7,5 op. Uit dit onderzoek kwamen een paar items naar voren zoals bureaucratie en werkdruk waarover we in 2017 verder met elkaar in gesprek zijn gegaan.

In het kader van Duurzame inzetbaarheid is in 2017 gestart met de implementatie van het Huis van Werkvermogen. Dit is een gespreksmodel waarin aan de hand van de thema's gezondheid, ontwikkeling en drijfveren, in dialoog de inzetbaarheid van de medewerker besproken wordt. Het thema Inzetbaarheid was speerpunt tijdens de 10 daagse van de Veiligheid in november 2017. Medewerkers kregen onder andere gelegenheid mee te denken over de inrichting van de etages van het Huis van Werkvermogen.

Samenwerken

Wij werken samen met gemeentelijke wijk- en gebiedsteams, onderwijs, collega-instellingen en andere partners. We verbinden onze kennis en expertise, versterken elkaar en vinden elkaar in de wil om zo snel mogelijk de juiste zorg te bieden.

Wij willen graag een betrouwbare, innovatieve en kwalitatief goede partner zijn. Worden wij ook zo ervaren? We vroegen het aan de medewerkers van het Regiecentrum Bescherming en Veiligheid. En aan medewerkers van wijk- en gebiedsteams. Dat leverde waardevolle informatie op. Op basis daarvan zijn verbeterpunten geformuleerd waar we mee aan de slag gaan. Op het rapport prijkt een 7,3.

We gaan werken aan onze bereikbaarheid bij afwezigheid van de hulpverlener en de afstemming op cruciale momenten. De respondenten zijn tevreden over ons aanbod en vinden ons een deskundige en betrouwbare partner.

Cliënten

In 2017 hebben 2943 unieke cliënten met een hulpvraag ondersteuning ontvangen van Jeugdhulp Friesland. In totaal was er sprake van 4315 hulpvragen. In het onderstaande overzicht staan de hulpvragen uitgesplitst naar soort. In dit overzicht ontbreekt de niet-facturabele productie, bijvoorbeeld de intake.

Uitgesplitst per soort hulpvraag

Soort Hulpvraag	Aantal trajecten
Diagnostiek	296
Jeugdhulp Jonge Kind	110
Pleegzorg	1359
JeugdzorgPlus	39
Jeugdhulp bij scheiding	389
Jeugdhulp op school	199
Spoedeisende hulp	469
Jeugdhulp thuis	1178
Jeugdhulp met verblijf	276
Eindtotaal	4315

Kenmerken van de hulpvragers

	Aantal
Meisje	1313
Jongen	1630
Leeftijd 0- 5	663
Leeftijd 6-12	1046
Leeftijd 13-15	542
Leeftijd 16 jaar en ouder	692

Innovatie

We maken ruimte voor innovatie die kinderen en gezinnen verder helpt. Dat doen we onder andere door te participeren in de Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Friesland (AWTJF), Garage 2020 en Vrendle.

Binnen de **AWTJF** is in 2017 een nieuwe leer- en reflectiemethodiek ontwikkeld, de zogenaamde dialoogtafels. Er zijn tien dialoogtafels gehouden. De deelnemers zijn positief over de opbrengsten. Cliënten voelen zich gehoord. Hulpverleners krijgen nieuwe inzichten aangereikt, zowel vanuit cliëntperspectief als door professionals. Gezamenlijke besluitvorming met ouders en jeugdige en onderlinge samenwerking tussen hulpverleners blijken belangrijke thema's, die in overstijgende dialoogtafels verder zullen worden uitgediept.

De eerste fase van het Peer School Support Project - een systematische inventarisatie van de ervaringen en behoeften van MBO-studenten met psychosociale problemen - is afgerond. Uniek hieraan is dat de inventarisatie is uitgevoerd door MBO-studenten zelf met hulp van jongerenwerkers en het onderzoeksteam. De uitkomsten zijn besproken in focusgroepen met de docenten, coaches, hulpverleners op school en verder uitgediept in interviews met studenten. De opgedane inzichten geven input voor het uitwerken van concrete tools ter ondersteuning van studenten met psychosociale problematiek.

In 2017 is het gelukt om één van de **Garages-2020** naar Friesland te halen. En daar zijn we trots op. De Garage-2020 is een inspirerende plek waar professionals uit de jeugdhulpverlening samen met professionals uit andere werkvelden de kans krijgen om innovatieve invullingen van jeugdhulp vorm te geven. De eerste maanden hebben in het teken gestaan om de maatschappelijke problemen in kaart te brengen en naar het zoeken van partners die ons kunnen steunen om deze op te lossen. In 2018 zullen er prototypes ontworpen worden.

Binnen **Vrendle** (een online bibliotheek met 360 graden video's die worden toegepast in de behandeling) is een VR-training voor agressieregulatie en een VR-video over vechtscheidingen ontwikkeld. We zijn er van overtuigd dat Virtual Reality een bijdrage levert door realistische situaties te creëren waarin cliënten een trigger ervaren en op basis daarvan effectiever getraind kunnen worden.

Geef kinderen een kans

Een nieuwe broek, fiets of lidmaatschap van een sportclub. Voor een grote groep kinderen is dit niet vanzelfsprekend. Veel ouders kunnen niet voorzien in de basisbehoefte van hun kind. Dit mag de ontwikkeling van kinderen niet belemmeren! Gelukkig ontvangt Jeugdhulp Friesland financiële bijdragen van verschillende partijen. Daarmee kunnen we kinderen extra activiteiten en faciliteiten bieden.

Zo kunnen jongeren met een bijdrage van het Nationaal Fonds Kinderhulp, het Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, Stichting Leergeld en SUN Friesland leren zwemmen, een fiets kopen, lid worden van een sport- of muziekvereniging of studeren. En met de actie Pepernoot verrast het Nationaal Fonds Kinderhulp kinderen en jongeren jaarlijks met een cadeautje van Sinterklaas.

In 2017 konden we met steun van diverse fondsen diverse projecten realiseren. Zoals vakantieactiviteiten voor jongeren, specifieke trainingen voor medewerkers en speelmateriaal aanschaffen.

Jeugdhulpfonds

Ook hebben we een eigen fonds voor alle kinderen en jongeren die onze hulp krijgen. Kunnen ouders/opvoeders bepaalde kosten niet betalen en zijn er geen andere financieringsmogelijkheden? Dan kunnen ze een beroep doen op het Jeugdhulpfonds. Het fonds is afhankelijk van donaties en sponsorevenementen. In 2017 is 18 keer een beroep gedaan op het fonds. Daarmee zijn kamers ingericht, reis- en huurkosten betaald.

Wij willen de fondsen en sponsors bedanken die het mee mogelijk maken kinderen en gezinnen die bij ons in zorg zijn een kans te geven.

Scheiding

Wij helpen ouders en kinderen in situatie van scheiding. Bijvoorbeeld met het maken van goede afspraken over omgang na scheiding. Ook geven we veel aandacht aan kinderen, zodat ze zich gehoord en gezien voelen. In 2017 zien we dat er een groeiend beroep wordt gedaan op onze hulp bij scheiding. Het aantal aanmeldingen lag eind 2017 hoger dan de beschikbare capaciteit, waardoor de wachttijd toenam.

In 2017 is gestart met Beschermd Omgang en Coaching na Scheiding (BOCS). Dit is voortgekomen uit het 'Beste idee'. Een initiatief van Jeugdhulp Friesland (2016), waarin medewerkers werden uitgedaagd innovatieve ideeën aan te leveren voor het verbeteren van de zorg.

BOCS wordt ingezet als een kind een van beide ouders niet ziet omdat de problemen van deze ouder te groot zijn voor het welslagen van een omgangsregeling. BOCS zorgt ervoor dat het kind toch de ouder kan zien waar hij/zij niet woont. Dit gebeurt met begeleiding van een coach. Als een kind weer met beide ouders een relatie kan opbouwen geeft dat rust, duidelijkheid en perspectief. Ook zorgt BOCS voor meer inzicht en acceptatie bij het kind, de ouders en belangrijke personen in hun omgeving.

Pleegzorg

In 2017 maakten in Friesland 850 kinderen voor korte of langere tijd gebruik van pleegzorg dankzij de inzet van ruim 580 pleeggezinnen. De vraag naar pleeggezinnen is groot. Dat komt omdat een pleeggezin het meest in de buurt van de natuurlijke woonsituatie van een kind komt. Kinderen die tijdelijk niet thuis kunnen wonen, kunnen beter in een gezin opgroeien dan in een instelling. Daardoor is het aantal kinderen waarvoor pleegzorg nodig is, fors toegenomen en stijgt de vraag naar pleeggezinnen.

In Friesland is sinds 2016 de instroom van nieuwe pleegouders lager dan de uitstroom waardoor een tekort aan pleeggezinnen dreigt. Wat we daar aan doen? Continu aandacht vragen voor pleegzorg. Door regionale acties, bijvoorbeeld het uitdelen van flyers tijdens The Passion, dat in 2017 in Leeuwarden plaatsvond. En door mee te doen aan landelijke acties. In 2017 zijn commercials gemaakt en uitgezonden op Omrop Fryslân. De zendtijd werd ons aangeboden omdat we lid zijn van de Club2018 in het kader van de culturele hoofdstad Leeuwarden-Fryslân 2018.

Het behouden en binden van pleegouders heeft ook onze voortdurende aandacht. We bieden bijvoorbeeld diverse trainingen aan, waaronder Safer Caring. We willen voorkomen dat pleegouders vroegtijdig afhaken. Onze collega Janneke Majoor doet onderzoek naar onbedoelde afgebroken pleegzorgplaatsingen, ook wel breakdowns genoemd. Zij onderzoekt of er verband is tussen secundaire traumatische stress bij pleegouders en een breakdown. Als dit inderdaad het geval is dan kan de begeleiding van pleegouders en pleegkinderen hierop worden aangepast zodat de kans op een breakdown kleiner wordt. De eerste resultaten van haar onderzoek worden in 2018 verwacht.

Ook kan een pleegouderbuddy het verschil maken. De pleegouderbuddy is een ervaren pleegouder die een nieuw pleeggezin kan helpen. De buddy weet hoe het is om (voor het eerst) een pleegkind in huis te hebben en waar pleegouders tegenaan kunnen lopen. Met de pleegouderbuddy kunnen startende pleegouders hun ervaringen delen. De buddy biedt een luisterend oor en herkent bepaalde gevoelens en emoties uit eigen ervaring. Op basis daarvan kan hij/zij praktische tips geven. In 2017 waren in Friesland 11 buddy's actief. Zij volgden met succes de training, die in huis is ontwikkeld en waarvoor landelijke belangstelling is.

Jeugdhulp Academie

Leren en ontwikkelen. Dat organiseren we vanuit de Jeugdhulp Academie. Professionals groeien door ze de mogelijkheid te bieden hun kennis en expertise te delen met collega's. We hebben in 2017 ruim 60 verschillende trainingen aangeboden, een groot deel hiervan is ontwikkeld en verzorgd door interne experts. Ons opleidingsaanbod wordt zo ontwikkeld dat het voldoet aan de voorwaarden voor SKJ accreditatie. In 2017 zijn we er in geslaagd x-aantal trainingen en bijeenkomsten te accrediteren bij SKJ.

Naast trainingen voor onze eigen medewerkers, delen we onze kennis en expertise ook met professionals buiten de organisatie. In 2017 hebben we trainingen in onder meer Beroepscode en tuchtrecht, Kind centraal bij scheiding, Sterker voor de klas, Safer Caring, Pleegouderbuddy en Aandacht voor levensvragen verzorgd. Dit hebben we zowel in-company bij verschillende organisaties gedaan als ook voor individuele professionals op open inschrijving.

Het opleidingsplatform OPJeugd is in 2017 doorontwikkeld. We hebben vijf gezamenlijke refereerbijeenkomsten georganiseerd. Meer dan 1000 professionals zijn geïnspireerd door sprekers van binnen en buiten het jeugddomein. Daarnaast hebben de deelnemende organisaties via het platform hun opleidingsaanbod onder de aandacht gebracht van jeugd- en gezinsprofessionals. Dat heeft geleid tot een groei van individuele deelname aan deze trainingen en in-company verzoeken.

Medezeggenschap

Jeugdhulp Friesland beschikt over een Cliëntenraad, Pleegouderraad en Ondernemingsraad. Alle raden overleggen regelmatig met de Raad van Bestuur. Het oprichten van een jongerenraad is in ontwikkeling.

Cliëntenraad

Veranderende zorg, financieel gezond en vernieuwen. Dit is een greep uit de onderwerpen van gesprek van de Cliëntenraad. De raad bestaat uit 6 leden waaronder een jeugdlid. Alle leden zijn ervaringsdeskundig.

Pleegouderraad

De Pleegouderraad bestaat uit 7 leden. De onderwerpen van gesprek waren het Meerjarenbeleidsplan, Herhuisvestingsbeleid en de concept klachtenregeling. De raad werd advies gevraagd over het medicatieprotocol.

Ondernemingsraad

In 2017 werd een nieuwe Ondernemingsraad (13 leden) gekozen. Gespreksonderwerpen in 2017 waren onder andere het Herhuisvestingsplan, Meerjarenbeleidsplan en het Sociaal plan. De raad werd advies gevraagd over de af- en ombouw 24-uurs zorg jongere jeugd, functies Zorgcoördinator en jeugdzorgmedewerkers C en D en instemming over de Gedragscode en het Opleidingsplan pedagogisch medewerkers van MBO naar HBO.

Klachten

Van de in totaal 46 klachten hebben 2 zaken geleid tot een hoorzitting. Beide klachten zijn ongegrond verklaard. De overige klagers zijn doorverwezen of wilden alsnog in gesprek over hun klacht. De klachten gingen voornamelijk om de bejegening en rapportage.

De klachtencommissies van Jeugdhulp Friesland en Behandelcentrum Woodbrookers zijn in 2017 samengevoegd. Per 31 december 2017 bestaat de commissie uit 7 leden.

Transcultureel hulpverleners

Jeugdhulp Friesland heeft steeds meer kinderen en jongeren met verschillende culturele achtergronden in zorg. Hoe gaan we daarmee om? Een werkgroep is hiermee aan de slag gegaan en biedt handvatten.

Het actief werken aan intercultureel vakmanschap is niet meer voorbehouden aan hen die hier de voorkeur aan geven, maar is een noodzaak geworden voor alle hulpverleners. De dynamische samenleving is immers rijk aan diversiteit en we zetten in Nederland hoog in als het gaat om het bevorderen van actieve participatie van inwoners met een migratie achtergrond.

In de training beroepscode en tuchtrecht besteedt onze geestelijk verzorger aandacht aan het westerse perspectief op ethiek van waaruit de beroepscode is geschreven. Verschillen in cultuur zijn geen excuus om je niet ethische normen te houden, maar wel is het nodig oog te hebben voor het perspectief van de ander en een brug te slaan tussen de verschillende perspectieven.

Domein Zingeving en spiritualiteit

Wie ben ik? Waarom overkomt mij dit? Waar gaat mijn leven heen? De geestelijk verzorger bespreekt deze levensvragen met kinderen, jongeren en (pleeg)ouders. Omdat onze medewerkers dagelijks met zingeving en spiritualiteit te maken hebben worden ook zij hierin getraind en ondersteund.

In 2017 is de Commissie Zingeving en Spiritualiteit actief om samen met de geestelijk verzorger het domein Zingeving en spiritualiteit te borgen. Zij laat onderzoek verrichten, onderhoudt een netwerk van levensbeschouwelijke organisaties en ontsluit materialen.